

สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความสุขในการทำงาน สำหรับบุคลากรในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา*

THE MANAGEMENT CONDITIONS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS TO CREATE
HAPPINESS AT WORK FOR PERSONNEL IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER
THE JURISDICTION OF THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

[1]บุญญาธิการ รอดคำ Boonyathikarn Roudkham

[2]บุญเชิด ชำนิศาสตร์ Booncherd Chumnisart [3]พระสุรชัย สุรชัย PhraSurachai Surachayo

[1] [2] [3]มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: boonya110129@gmail.com

Article Received: December 11, 2024. Revised: December 28, 2024. Accepted: December 29, 2024.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความสุขในการทำงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 297 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความสุขในการทำงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านความสำเร็จในงาน ด้านความกระตือรือร้นและความรับผิดชอบในการทำงาน ด้านการจัดการและการบริหารงาน ด้านความรักในงาน ด้านการติดต่อสัมพันธ์ ด้านการเป็นที่ยอมรับ และด้านความมั่นคงปลอดภัยในการทำงานและสวัสดิการ ตามลำดับ

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, ความสุขในการทำงาน, ผู้บริหารโรงเรียน

ABSTRACT

This research aims to study the state of school administration to create happiness at work for personnel in educational institutions under the Office of the Secondary Education Area. The research is quantitative using a sample group of 297 secondary school teachers. The data were analyzed using research statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation. The research results found that the state of school administration to create happiness at work for personnel in educational institutions under the Office of the Secondary Education Area had high opinions overall and high opinions in all 7 aspects: work success,

*บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของดุษฎีนิพนธ์เรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความสุขในการทำงานตามหลักพุทธธรรม สำหรับบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

enthusiasm and responsibility, management and administration, love for work, communication, acceptance, and work safety and welfare, respectively.

Keywords: Educational Administration, Happiness at Work, School administrators

บทนำ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ความมุ่งหมายและหลักการตามมาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และแนวทางการจัดการศึกษาตามมาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ 1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์เรื่องจัดการการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน 3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา 4) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง 5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552-2559 เป้าหมายเชิงคุณภาพ ดังนี้ 1) คนไทยเป็นคนดี เก่ง มีความสุข มีความรู้เชิงวิชาการและสมรรถนะทางวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม ใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสุข มีสุขภาพทั้งกายและใจที่สมบูรณ์ สามารถประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขเพื่อเป็นเป้าหมายและฐานหลักของการพัฒนาประเทศ 2) สังคมไทยเป็นสังคมแห่งคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มีการสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทรัพยากรเส้นทางปัญญาเพื่อการเรียนรู้ นำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้อย่างยั่งยืนมีสุขภาพ ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและเอื้ออาทร ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2543)

ครูเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาและทำให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งเป็นแบบอย่างให้เด็กในการดำเนินชีวิตและความประพฤติ ครูจึงต้องเป็นบุคคลที่ต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลา ในการศึกษาหาความรู้และการปรับวิธีการสอนโดยยึดเด็กเป็นสำคัญจึงได้รับความคาดหวังของสังคม ชุมชน อย่างสูง ที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาพัฒนาเด็กให้เป็นคนเก่ง คนดี และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สิ่งเหล่านี้อาจทำให้ครูเกิดความกดดันและไม่มีความสุขในการทำงานเป็นได้

ปัจจุบันทั้งภาครัฐและเอกชนต่างให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้บุคลากรมีความสุขในการทำงาน ด้วยเหตุผลว่า การที่บุคลากรมีความสุขในการทำงานเป็นสิ่งสำคัญอันจะนำมาซึ่งความสำเร็จขององค์กรในอนาคต ทั้งนี้เพราะบุคลากรที่มีความสุขกับการทำงานจะมีความรักและพึงพอใจในงาน มีความรู้สึกรักหวงหวงในการทำงาน รู้สึกว่างานที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ มีความรู้สึกภูมิใจในตนเองที่ได้ทำงานนั้น มีความมีความ

ขยัน มุ่งมั่นในการทำงาน อยากทำให้งานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อนำมาพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น มีความเป็นมิตรกับเพื่อนร่วมงานก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน รวมถึงได้รับการยอมรับและรู้สึกรู้ว่าตนมีคุณค่า สามารถประสบความสำเร็จในการทำงานซึ่งครูเป็นบุคลากรที่สำคัญในการจัดการการศึกษา หากครูมีความสุขในการทำงานก็ย่อมส่งผลดีต่อตัวครูผู้สอนเองและนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เล็งเห็นความสำคัญของครูผู้สอนจึงได้เสนอให้มีการจัดทำโครงการพัฒนาครูทั้งระบบ ทั้งนี้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งระบบให้ทันสมัย โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญต่อครู คือ จัดหรือสร้างให้มีระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลที่ชัดเจนซึ่งครูมีอาชีพ รักและศรัทธาในวิชาชีพครูปฏิบัติงานอย่างมีความสุข มีผลงานด้านคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นที่ประจักษ์ สังคมให้เกียรติและยอมรับในศักดิ์ศรีของความเป็นครู ทั้งนี้ผลที่คาดว่าจะได้รับคือมีครูที่มีคุณภาพชีวิตและมีความสุขในการปฏิบัติงานสอน ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เป็นส่วนราชการสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ส่งเสริม กำกับ ติดตามการดำเนินงานสถานศึกษาซึ่งมีโรงเรียนรัฐบาลในความรับผิดชอบจำนวนโรงเรียน ให้เป็นไปตามการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการยกระดับคุณภาพสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาของชาติ พัฒนาผู้เรียน สมรรถนะครูและบุคลากรอย่างเป็นระบบเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย และการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัตรา แซ่ซิ้ม (2554) ที่ผลการวิจัยพบว่า ความสุขในการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย คือด้านค่านิยมส่วนบุคคล และด้านเพื่อนและสังคมรอบด้าน และอยู่ในระดับปานกลางโดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสุขภาพ ด้านความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ ด้านงานและด้านความมีอิสรภาพส่วนบุคคล และสอดคล้องกับการวิจัยของนรภัทร บุญพา (2556) ที่ผลการวิจัยพบว่า ระดับความสุขในการทำงานของครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความรักในงานอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการติดต่อสัมพันธ์ที่ดี ด้านความสำเร็จในงานและด้านการเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นอยู่ในระดับมาก

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยเรื่องสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความสุขในการทำงาน สำหรับบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ทั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ ทั้งในทางวิชาการและทางปฏิบัติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความสุขในการทำงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
จำนวน 1,253 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้กำหนดสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ด้วยการ
กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของ Krejcie, R.V. & D.W. Morgan (1970) โดยมีระดับ
ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง 297 คน

2. เครื่องมือวิจัย เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความสุข
ในการทำงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยทำการสร้าง
และตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ดังนี้ 1) ศึกษาหลักการแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัย 2) กำหนดนิยาม
ปฏิบัติการเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยอาศัยฐานทฤษฎีและงานวิจัย 3)
ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยจะคำนึงถึงการสร้างแบบสอบถาม
ให้เป็นไปตามหลักวิชาการที่ถูกต้องและการได้แบบสอบถามที่ดีมีคุณภาพมีความตรงทั้งในเชิงโครงสร้าง และ
ความตรงเชิงเนื้อหา รวมทั้งความเชื่อมั่น 4) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษาคุณวุฒิพนธ์เพื่อ
ตรวจแก้ไขและปรับปรุงให้มีความเหมาะสม 5) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญรวมจำนวน 5 ท่าน เพื่อ
ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา การใช้ภาษาและพิจารณาว่าแบบสอบถามครอบคลุมของเนื้อหาหรือไม่โดยการ
หาดัชนี (index of congruence: IOC) 6) พิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5
ขึ้นไปเพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยซึ่งผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่ามีรูปแบบที่
มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.5 ถึง 1.00 มีจำนวน 30 รายการ และปรับปรุงแก้ไขภาษาตามที่
ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การทดลองใช้ต่อไป 7) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและการ
ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับกลุ่มตัวอย่างทดลองใช้ 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมา
วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ผลจากการวิเคราะห์หาค่า
ความเชื่อมั่นปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.936

3. การวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจาก
แบบสอบถามด้วยระบบคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหา
ค่าความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความสุขในการทำงานให้แก่
บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย
และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความสุขในการทำงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และรายด้านมีความ
คิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านความสำเร็จในงาน ด้านความกระตือรือร้นและความรับผิดชอบใน

การทำงาน ด้านการจัดการและการบริหารงาน ด้านความรักในงาน ด้านการติดต่อสัมพันธ์ ด้านการเป็นที่ยอมรับ และด้านความมั่นคงปลอดภัยในการทำงานและสวัสดิการ ตามลำดับ สรุปผลการวิจัย ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความสุขในการทำงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาพรวม

	สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความสุขในการทำงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ความรักในงาน	3.83	0.80	มาก	4
2	ความกระตือรือร้นและความรับผิดชอบในการทำงาน	3.89	0.81	มาก	2
3	ความมั่นคงปลอดภัยในการทำงานและสวัสดิการ	3.73	0.96	มาก	7
4	การติดต่อสัมพันธ์	3.81	0.93	มาก	5
5	การจัดการและการบริหารงาน	3.88	0.89	มาก	3
6	ความสำเร็จในงาน	3.92	0.87	มาก	1
7	การเป็นที่ยอมรับ	3.80	0.90	มาก	6
	ภาพรวม	3.84	0.88	มาก	

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้ ผลการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความสุขในการทำงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 7 ด้าน คือ ด้านความสำเร็จในงาน ด้านความกระตือรือร้นและความรับผิดชอบในการทำงาน ด้านการจัดการและการบริหารงาน ด้านความรักในงาน ด้านการติดต่อสัมพันธ์ ด้านการเป็นที่ยอมรับ และด้านความมั่นคงปลอดภัยในการทำงานและสวัสดิการ ตามลำดับ อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษากำลังให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อต่อความสุขของบุคลากร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานและคุณภาพการศึกษา ซึ่งผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรในสถานศึกษามีความพึงพอใจกับสภาพการทำงานและรู้สึกมีความสุขในการทำงาน และผลรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 7 ด้าน อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อต่อความสำเร็จ ความพึงพอใจและความสุขของบุคลากรในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านงาน ด้านความสัมพันธ์ หรือด้านสวัสดิการ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัตรา แซ่ซิ้ม (2554) ที่ผลการวิจัยพบว่า ความสุขในการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย คือด้านค่านิยมส่วนบุคคลและด้านเพื่อนและสังคมรอบด้าน และอยู่ในระดับปานกลางโดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสุขภาพ ด้านความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ ด้านงานและด้านความมีอิสรภาพส่วนบุคคล และสอดคล้องกับการวิจัยของนรภัทร บุญพา (2556) ที่ผลการวิจัยพบว่า ระดับความสุขในการทำงานของครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรักในงานอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการติดต่อ

สัมพันธ์ที่ดี ด้านความสำเร็จในงานและด้านการเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการวิจัยของอภิชาติ นิลาภย (2556) ที่ผลการวิจัยพบว่า ความสุขในการทำงานของข้าราชการครูกรุงเทพมหานครสังกัดสำนักงานเขตบางพลัดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด คือความพึงพอใจในงาน และอารมณ์ทางบวก และอยู่ในระดับมาก คือ ความพึงพอใจในชีวิต และอารมณ์ทางลบในระดับต่ำ

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้คือสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความสุขในการทำงาน สำหรับบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สรุปลักษณะที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความสุขในการทำงาน สำหรับบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคลที่มีต่อการทำงาน มีความรักและพึงพอใจในงาน มีความรู้สึกทางบวกในการทำงาน กระตือรือร้นและมีความรับผิดชอบในการทำงาน มีความเป็นมิตรกับเพื่อนร่วมงานก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน รวมถึงได้รับการยอมรับและรู้สึกว่าตนมีคุณค่า สามารถประสบความสำเร็จในการทำงาน ได้แก่

1. ความรักในงาน ความรู้สึกพึงพอใจกับงาน มีความยินดีในการทำงานของตนเอง มีความรู้สึกทางบวกจากการทำงาน รู้สึกว่างานที่ทำมีคุณค่าและมีประโยชน์ และมีความรู้สึกภูมิใจในตนเองที่ได้ทำงานนั้น
2. ความกระตือรือร้นและความรับผิดชอบในการทำงาน การมีความขยัน มุ่งมั่นในการทำงาน อยากทำให้งานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อนำมาพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น มีความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ

3. ความมั่นคงปลอดภัยในการทำงานและสวัสดิการ การรับรู้ว่าคุณค่าที่ได้อยู่เป็นอาชีพที่มั่นคง งานที่ได้รับมอบหมายมีความปลอดภัย ไม่เสี่ยง มีสภาพแวดล้อมและสถานที่ทำงานที่ดี มีโอกาสได้เลื่อนตำแหน่ง หรือค่าจ้างที่สูงขึ้น ได้รับสวัสดิการด้านค่ารักษาพยาบาล เงินประกันชีวิตและเงินเพื่อใช้จ่ายเมื่อเกษียณอายุ ที่เหมาะสม

4. การติดต่อสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ของบุคลากรในการทำงานโดยการที่บุคคลร่วมกันทำงาน เกิดสังคมการทำงานขึ้น มีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน มีการร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกัน มีการพูดคุยกันอย่างเป็นมิตร ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน และการรับรู้ว่าคุณค่าอยู่ท่ามกลางคนที่มีความรักและปรารถนาดีต่อกัน

5. การจัดการและการบริหารงาน การมีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บังคับบัญชา และนโยบายของสถานที่ทำงานนั้น มีความรู้สึกว่าคุณค่าได้รับความยุติธรรมในการบริหารงานจากผู้บังคับบัญชา กฎระเบียบในการทำงานของท่านมีความเหมาะสมและยอมรับได้ การติดต่อและประสานงานในการทำงาน เป็นไปด้วยความราบรื่น ไม่รู้สึกอึดอัดเมื่อต้องถูกติดตาม/นิเทศจากผู้บังคับบัญชา

6. ความสำเร็จในงาน การทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความสำเร็จในการทำงาน ทำให้รู้สึกมีคุณค่าในชีวิต มั่นใจในตนเองว่ามีศักยภาพในการทำงานให้สำเร็จลุล่วง เกิดความภาคภูมิใจในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ เพื่อทำงานให้สำเร็จ

7. การเป็นที่ยอมรับ การรับรู้ว่าคุณค่าได้รับการยอมรับ ความเชื่อถือและความไว้วางใจในการทำงานจากผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ได้รับความคาดหวังที่ดีในการปฏิบัติงานมีบทบาทสำคัญในการทำงานในองค์กร ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ร่วมงานและได้ใช้ความรู้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความสุขในการทำงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ควรส่งเสริมให้มีสวัสดิการด้านค่ารักษาพยาบาล เงินบำเหน็จ/บำนาญเมื่อเกษียณอายุ ที่เหมาะสม และการพัฒนาศักยภาพของครูโดยมีกระบวนการและขั้นตอนที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้ตามความสามารถและศักยภาพของครู

1.2 จากผลการวิจัยสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความสุขในการทำงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ควรส่งเสริมสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานหรือจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการยอมรับความรู้ความสามารถของเพื่อนร่วมงาน รับฟังความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันเพื่อสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ยั่งยืน

1.3 จากผลการวิจัยสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความสุขในการทำงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาควรส่งเสริมกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กรมีการพูดคุยกันอย่างเป็นมิตรก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน การพูดจาให้กำลังใจในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการเลื่อนตำแหน่ง วิถีฐานะ หรือสวัสดิการ ค่าจ้างหรือการสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาของครู

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมการยอมรับความรู้ความสามารถของครู รับฟังความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การตัดสินใจในการทำงานร่วมกันของครู

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- นรภัทร บุญพา. (2556). การศึกษาความสุขในการทำงานของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนอร์เทิร์นกรุงเทพ.
- พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต). (2560). พุทธธรรมกับการพัฒนาชีวิต. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). ปฏิรูปการศึกษาเพื่ออนาคตของประเทศ ไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: 21 เซ็นจูรี่.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2543). แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552 – 2559. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิก
- สุพัตรา แซ่ซิ้ม. (2554). ความสุขในการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อภิชาติ นิลภทย์. (2556). ความสุขในการทำงานกับสมรรถนะข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตบางพลัด. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Krejcie, R.V. & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3). 607-610.